

Se mișcă... continentul?

Uitind, pentru... o zi, de avatarurile și impactul social ale celei mai recente acțiuni majore din cadrul reformei economice — convertibilitatea internă a costelivului nostru LEU — vă propunem să ne descoperim frunțile cu un gând mai apropiat de structura nedezmintitei noastre vocații, a congenitalei noastre propensiuni spre luminozitatea speranței. Nu pentru a-l aproba necondiționat pe Erich Fromm întru credința sa că „a spera este o condiție esențială pentru a fi om”, ci pentru a ne îngădui răgazul întremător al unui nou avânt spre gândul mai constructiv, mai dătător de îmbotduri. De care — veți fi ori nu de acord cu noi — avem atîta nevoie... Acum, mai mult ca oricînd, neuitînd, evident, nici necesara încredere în noi înșine!

Dar, să-l ascultăm pentru început pe unul dintre românii mari care, printre pușinii din stîrpea aleasă a aleșilor, adică a profetilor, notifica Europa, încă acum aproape patru decenii, I-am numit pe Mircea Eliade: „Făcînd parte trupește și spiritualicește din

EDITORIALUL ZILEI

Europa mai putem fi sacrificiați fără ca sacrificiul acesta să nu primejdiască înseși existența și integritatea spirituală a Europei? De răspunsul care va fi dat, de Istorie, acestei întrebări, nu depinde numai supraviețuirea noastră, ca neam, ci și supraviețuirea Occidentului.”

Ziarist de geniu, Mircea Eliade s-a integrat deplin în pleiada celor care au îmbrățișat modalitatea de exercitare — prin discursul aulic, prin pagina de ziar sau de revistă, prin literatură, prin sinteza savantă — a unei misiuni profetice; în sensul în care profetul, ca tip uman, a fost denumit de poporul Vechiului Testament. Pleiadă de „Profeți mari” ai neamului românesc, acești neviim (navi-profet în vechea ebraică, „neviim” pluralul cuvîntului) îi cuprinde pe Canteмир, Hașdeu, Eminescu, Iorga, Nae Ionescu, Călinescu, între care Eliade își are locul.

Că notificarea, citată, a savantului, ziaristului, literatului poartă hlamida strălucindă a profetiei lucide ne-o dovedește cuprinsul rezoluțiilor finale ale reuniunii N.A.T.O. de la Roma, pe care deloc întîmplător, Ministerul Afacerilor Externe al României le-a salutată multiplu apreciativ.

...Nu, nu-i de fel problematică această integrare europeană a vocației noastre, oricît ar amenința, printre diții ascușiți a vrajbă, unii, a căror catapetasmă etnică a însăși intrării lor în zorii istoriei (lor) a fost — vor sau nu vor să admită chiar semnele și acțiunile și consecințele VRAJBEL.

Ale noastre, cele de ieri și cele de acum, sînt semne bune, care ne îndrituiesc să zicem, cu moșii și strămoșii noștri iluștri pe limba lor și a noastră: GAUDEAMUS! GAUDEAMUS IGITUR!

TRIBUNA

PREȚUL — pîrghie a stabilității economice

Este împedecă pentru oricine că în noile condiții economice din țara noastră — este necesar să ne formăm o educație adecvată economiei de piață, o gândire economică cât mai corectă și eficientă, o cultură minimă economică, care poate conduce la validarea acțiunilor noastre individuale sau colective.

O componentă fundamentală, după părerea noastră, în formarea unei practici și acțiuni economice eficiente (profitabile), o reprezintă conturarea unei înțelegeri corecte a ceea ce înseamnă prețul într-o economie liberă. Se consideră totodată necesar să se cunoască rolul său economic, pentru fiecare dintre noi, fie că sîntem producători ori beneficiari, persoane juridice sau fizice, întreprinzători particulari sau de stat.

Pentru aceasta, ne-am propus ca în rîndurile de mai jos, fără a avea pretenția că vom lămurii toate problemele, să aducem la cunoștința cititorului ultimele reglementări cu privire la regimul de prețuri și tarife, legisferate prin H.G. nr. 776/13 noiembrie 1991, în condițiile unificării cursului de schimb al leului.

Deci, agenții economice cu capital de stat integral sau majoritar vor avea în vedere ca la negocierea între producători și beneficiari a prețurilor cu ridicata și tarifele pe calitatea și sortimentele la produsele și serviciile cuprinse în anexa nr. 1 la H.G. nr. 776/1991 să respecte indicii maximi de modificare prevăzuți aici (care sînt destul de ridicați), aplicați la prețurile și tarifele negociate conform H.G. nr. 464/1991. Este obligatoriu, pentru

a răspunde noilor cerințe, ca și la celelalte materii prime, la negocierea prețurilor cu ridicata să se pornească de la prețurile cu ridicata negociate și înregistrate la Serviciul pentru prețuri și protecția concurenței, jud. Sibiu, în care să se includă influențele din unificarea cursurilor de schimb ale leului și indexarea salariilor.

La stabilirea și adaptarea prețurilor și tarifelor prin negociere cu beneficiarii, la produsele și serviciile din ramurile intermediare și finale — indiferent de forma de proprietate — trebuie să se țină seama de: prețurile materilor prime negociate, indexarea salariilor și cursul

(continuare în pag. a II-a)

ec. Ilie MOGA,
Șef serviciu pentru prețuri și protecția concurenței,
jud. Sibiu

Tribuna

COTIDIAN INDEPENDENT DIN JUDEȚUL SIBIU

Anul CVII,

nr. 514

Miercuri 27

noiembrie

1991

8 pagini,

3 lei

În pag. III-VII Constituția României

Absolvenții Școlii Normale din Sibiu (1915) fugiți în România înrolîndu-se în armata țării

În 1914, declanșarea primului război mondial, prin atacarea Serbiei de către Austro-Ungaria, a dat ocazie contelui Tissa Istvan și celorlalți magnați din guvernul de la Budapesta să inițieze și să aplice un diabolic plan de exterminare în masă a bărbaților români din Transilvania, înrolați în armata austro-ungară, în timpul desfășurării campaniilor militare din anii 1914—1918. Cînd s-a decretat mobilizarea generală a armatei austro-ungare, în iulie 1914 se

aflau sub drapel peste 100 000 de tineri români, cărora li s-au adăugat alți 300 000 de români rezerviști deci cca 400 000 de ostași români care au fost trimiși pe fronturile de luptă din Serbia și Italia, în sud, și pe frontul din Galiția, spre Rusia, în nord.

Urmînd ordinele guvernelor de la Viena și Budapesta, statele majore ale armatei austro-ungare au ordonat comandamentelor de pe fronturi ca unitățile formate din români să fie folosite în linia întîia a frontului și în sectoarele cele mai periculoase. Regiments

întregi formate din români au fost decimate de armatele inamice, iar supraviețuitorii luați prizonieri. În locul lor a fost adusă altă carne de tun românească, pe care o aștepta aceeași soartă. Din unitățile decimate se alcătuiau unități noi sub pretextul că sînt trimiși la refacere în țară, se pomeneau cei de pe frontul italian în Galiția și invers. Și astfel dan-

șul morții continua cu o premeditare diabolică, tinzîndu-se spre completa lichidare a elementului românesc. Solda-

ții și ofițerii români de pe front nu primeau decît cu foarte rare excepții permisi să-și vadă familiile. Genocidul premeditat împotriva lor s-a soldat cu sacrificarea a peste 150 000 de oameni, floarea tineretului român. În fiecare comună din Transilvania se află monumente în memoria zecilor și sutelor de eroi localnici care au murit pentru apărarea „statului unitar ungar”, în care românii erau lipsiți de drepturi. În mod normal, pierde-

(continuare în pag. a II-a)

Mihai RACOVITAN

Lămuriri lămuritoare

Profesorul Velicu Rădină, fost secretar ideologic al Frontului Salvării Naționale, a citit „cu stupeoare” lămuririle date de liderul FSN, Petre Roman, în legătură cu precizările președintelui cu privire la Convenția Națională a F.S.N. din martie a.o.

Președinte acum al Partidului Social Democrat, după ce în urma Convenției amintite crease grupul parlamentar FSN 20 mai, care vroia să sublinieze prin denumire că partidul condus de dl. Petre Roman părăsise ideile celui pe care îl condusesese dl. Iliescu, dl. Velicu Rădină denunță, într-un articol publicat în propezedintiala DIMINEAȚA, afirmațiile d-lui Roman cu privire la desfășurarea democratică a Convenției ca false și susține că statutul care l-a propulsat pe dl. Petre Roman în funcția de lider național a fost aprobat fără ca majoritatea participanților să-l fi văzut, fiind unul cu totul diferit decît cel care fusese elaborat anterior.

Domnia sa mai afirmă că desfășurarea Convenției a fost totalmente nestatutară pentru că s-a urmărit ca „Moțiunea Roman” să nu aibă alternativă și opinează că, în acest fel, principalul autor al primei sciziuni a Frontului care a condus la apariția FSN-sd, a fost tocmai dl. Roman și că încă una, mai ales la nivel parlamentar, i-ar fi fatală.

Că această scindare a avut efectiv loc este de-acum îndeobște cunoscut. Mai puțin notoriu este faptul că desprinderile s-au produs nu numai spre stînga, ca în cazul d-lui Rădină și al prietenilor săi politici, ci și spre dreapta. De pildă, sociologul Sorin Botnaru, așezat cîndva

(Continuare în pag. a II-a)
OBSERVATOR

O ocazie unică! Calendarul TRIBUNA 1992.
In exclusivitate, 13 reproduceri de înaltă fidelitate după lucrările renumitului grafician ȘTEFAN ORTH.

La toate chioșcurile de difuzare a presei și, în cîrind, în unitățile Centrului de librării Sibiu.

Un frumos și elegant cadou de Crăciun.
Un privilegiu pentru fiecare iubitor de frumos.
Nu uitați să vă procurați Calendarul TRIBUNA '92!

Diplomatul român LIVIU RADU a fost eliberat!

După cum au transmis agențiile internaționale de presă, luni seara diplomatul român Liviu Radu, însărcinatul cu afaceri ad-interim al României în New Delhi, a fost eliberat de grupul de șiiți care l-a răpit în urmă cu 49 de zile. Inițial, răpitorii au cerut eliberarea unor camarazi de-ai lor, aflați într-o închisoare indiană pentru un atac armat împotriva unor militari indieni, soldat cu morți și răniți.

Potrivit declarației date unui redactor al Radiodifuziunii Române, diplomatul român a afirmat că „răpitorii s-au purtat foarte frumos cu mine. Nu m-au amenințat cu nimic, nu m-au torturat și nu m-au obligat să fac declarații, pe tot timpul captivității mi-au asigurat un confort corespunzător.”

Tot ieri, în cadrul unor declarații separate, președintele Ion Iliescu, premierul Theodor Stolojan, ministrul de externe, Adrian Năstase, ambasadorul Indiei la București și-au manifestat satisfacția pentru eliberarea, fără condiții, a diplomatului român, care se datorează eforturilor diplomației românești, ale guvernelor celor două țări și presiunii opiniei publice inter-

Lucian JIMAN

CU CĂRȚILE

● Dl. Ioan D. ne-a adus la redacție o bucată de piine fără sare, dar conținând o... sfoară. Chiar nu mai interesează pe nimeni calitatea la Panificație?

● D-na Nicoleta Popovici, domiciliată în Sibiu, B-dul Victoriei nr. 27, ap. 1, ne scrie că în urma solicitării dumneaei, în luna octombrie 1990, meseriași Asociației de Administrare și Întreținere a Fondului Locativ i-au reparat acoperișul casei, care era spart într-un loc. După ce-au plecat în ploaia în casă în trei locuri (!). De atunci se roagă, imploră conducerea A.A.J.F.L. (str. Eschile nr. 6). Fără rezultat. Până când atîta nepăsare mirosind a birocrație „marca Ceaușescu”? ● La cinematografele noastre, în ultima vreme se înregistrează o avalanșă de filme proaste și foarte proaste. Așteptăm și albea de cît crime și perversități sexuale.

● Doamna Varvara Herța (74 ani), chîrșiaș de 47 de ani în imobilul din Aleea Filozofilor nr. 12, este somată de proprietarul casei dl. Peter Horst, să-și găsească locuință, întrucît dumnealui vrea să vîndă elădirea. Cine o poate ajuta? Noi credem că mai există suflete caritabile... ● Aflăm că unii dintre „studenții” institutului de învățămînt superior militar au un comportament necorespunzător prin localurile orașului Sibiu și chiar pe stradă, în special sîmbătă și duminică, dar și în oarsul săptămînii (acostează fete, fac gălăgie, provoacă scandal). Superiorii lor ar trebui să facă o mai atentă triere a celor învoșiți să facă din unitate.

● Dumitru Bărluș (41 ani) controlor poartă și Gheorghe Dărie (42 ani) paznic, ambii la Întreprinderea Libertatea, au încercat să... subtilizeze ceva produse, dar au fost prinși. Au primit în „dar” cîte un an și zece luni închisoare pentru tentativă de furt. Dacă și paznicii fură hoții... profesioniștii ar trebui să facă o grevă de protest. ● Se zvoneste că prețul ouălor va crește în continuare. În curînd cunoscutul proverb românesc va suna... cu puțin modificat: cine fură azi un bou mine va fura un ou... ● Un mascalot îmi spunea, zilele trecute, că rușii din Piața Featrului vor solicita anul politio pentru că nu le mai ajung banii ea să-și cumpere benzina, necesară înapoiării pe la casele lor. Ori-ce-i posibil. ● Maier Constantin (39 ani) și Simuleac Ioan (40 de ani) au furat de la Biserica Creștină Baptistă bunuri în valoare de 9560 lei. Primul a fost condamnat la 3 ani, al doilea la 2 ani și șase luni închisoare. Bașca bătaia lui Dumnezeu...

● Nu înțeleg de ce se tot lamentează șoferii că benzina-i scumpă cu 130 lei litrul. Ce să mai zică băutorii de bere că e 150 lei jumătatea de litru (import). Ei, săracii, beau, înjură și pleacă! ● Pentru că autoturismul ARO 2-SB-7749, la al cărui volan se afla, avea direcția defectă și numărul deteriorat rău, șoferul Ioan Tamas a fost amendat, pe loc, cu 100 lei. Atenție că se... scumpesc și amenzile destinate conducătorilor auto găsiți în ofsaid! ● Dialog între doi ex-direcțorii: „Ce mai faci mai Vasile?” „Mufțumese, sănătos. Dar tu?” „Eu abia acum îmi dau seama că de valoroși am fost noi pentru că, uite, în locul meu sînt trei direcțorii, iar în locul tău, șase!” și cam așa e: după revoluție s-au înmulțit generalii și direcțorii...

C. N. FICA

Absolvenții Școlii Normale

(Urmare din pag. 1)

În primele zile ale războiului, autoritățile austro-ungare au răspîndit cu perfidie zvonul că armatele ruse au atacat România și că românii ardeeni trebuie să-și salveze frații care sînt în pericol. Cenzura severă împiedica pe soldații români să afle adevărul. În scop diversionist, li s-a permis soldaților români să poarte tricolorul și drapelul român, să întoneze **Deșteaptă-te române**, ceea ce, cu puțin timp înainte, te-ar fi dus direct în pușcăriă ungurească.

Cînd românii au aflat că sînt înșelați, că România se pregătește de război pentru eliberarea Transilvaniei și Bucovinei, au dezertat cu zecile de mii pe fronturile din Rusia, Serbia și Italia constituindu-se, apoi, în corpuri de voluntari; mulți alții au fugit în România pentru a-și oferi viețile operei sfinte de eliberare și unitate națională.

Printre cei peste 20 000 de români ardeleni fugiți în România în anul 1915 se numără și întreaga promoție de absolvenți ai Școlii normale din Sibiu, toți înrolindu-se voluntari în armata țării, unul dintre ei murind eroic la Mărășești în chiar ziua în care a fost făcut sublocotenent.

Adunare de constituire

Sîmbătă, 30 noiembrie 1991, ora 11, în Aula „Avram Iancu” a Universității din Sibiu, va avea loc adunarea de constituire a Organizației județene Sibiu a Partidului Unității Naționale Române, al cărui președinte este cunoscutul senator Radu Ceantea. Din partea conducerii partidului, vor fi prezenți domnii Ioan Gavra, vicepreședinte, deputat de Cluj

în Parlamentul României, Adrian Motiu, senator de Cluj, și Octavian Căpățînă, deputat de Cluj. Sînt invitați a lua parte la această adunare de constituire simpatizanții ai P.Ū. N.R., alți cetățeni din județul nostru care doresc să cunoască principiile politice și programul acestui partid care militează activ pentru realizarea unei reale unități naționale române.

(urmare din pag. 1)

de schimb al leului. Aici este necesară precizarea că trebuie cunoscute prețurile internaționale ale produselor identice sau similare care se evaluează la cursul de schimb al leului.

Prețurile cu ridicata și tarifele prevăzute în anexa nr. 2 la H.G. nr. 776/1991, în conformitate cu aplicarea prevederilor art. 48 din Legea nr. 15/1991 (de fapt, toate etapele de liberalizare a prețurilor și tarifelor s-au făcut în temeiul acestui articol de lege), se formează și adaptează de către agenții economici cu capital integral sau majoritar de stat, prin negociere cu beneficiarii, cu avizul ministerelor de resort, al prefecturii județului sau al M.E.F. — Departamentul pentru prețuri și protecția concurenței, după caz.

La produsele și serviciile noi introduse în fabricație, după data de 15 noiembrie 1991, trebuie avut în vedere ca negocierea să se facă în limita prețurilor produselor înlocuite, prin includerea unui profit care să nu depășească, inițial, procentul realizat la produsul sau serviciul înlocuit.

Agenții economici cu capital privat sau cooperatist vor stabili prețurile și tarifele în mod liber, în funcție de cerere și ofertă, pe baza concurenței libere și loiale potrivit prevederilor Legii nr. 11/1991 și prin luarea în

calcul și influențelor de curs din unificarea cursurilor de schimb al leului și din indexarea salariilor.

Produsele și serviciile prevăzute în anexa nr. 2 la H.G. nr. 464/1991 și H.G. nr. 611/1991, se vor comercializa de către agenții economici cu capital integral sau majoritar de stat la prețurile cu amănuntul și tarifele în vigoare, pînă la 30 aprilie 1992. Totodată, guvernul a hotărît că adaosul comercial și cel de comision, în perioada următoare, să nu depășească

PREȚUL — pîrghie a stabilității economice

cotele practicate la 15 noiembrie a.c., iar la formarea noilor prețuri cu amănuntul, suma adaosurilor comerciale, declarate cu o zi înainte de practicarea la Serviciul pentru prețuri și protecția concurenței, jud. Sibiu — de la producători sau importatori pînă la negustorul detailist — să se încadreze în cota maximă de 30 la sută față de prețul cu ridicata al produselor, indiferent de numărul de verigi prin care circula mărfurile și indiferent de forma de proprietate a agentului economic. De reținut că produsele prevăzute în anexa nr. 2 la H.G. nr. 464/1991 și în H.G. nr. 611/1991, realizate de agenții economici din sectorul privat și cooperatist, identice cu cele din sectorul

(Urmare din pag. 1)

de stat, executate din materii prime și materiale provenite din acest sector, cît și cele aprovizionate din sectorul de stat spre vînzare, prețurile cu amănuntul nu au voie să depășească pe cele practicate de unitățile statului.

Prețurile cu amănuntul, tarifele pentru populație, cotele de adaos comercial și cele de comision-trebuie afișate la loc vizibil de fiecare agent economic în unitățile sale.

de stat, executate din materii prime și materiale provenite din acest sector, cît și cele aprovizionate din sectorul de stat spre vînzare, prețurile cu amănuntul nu au voie să depășească pe cele practicate de unitățile statului.

Prețurile cu amănuntul, tarifele pentru populație, cotele de adaos comercial și cele de comision-trebuie afișate la loc vizibil de fiecare agent economic în unitățile sale.

„Constructorii de drumuri”, după ce au „rimaț” str. Mărășești, oboșiți de atîta trudă, au lăsat-o în uitare mai bine de 2 luni. Între timp ploile din ultimele zile au umplut gropile cu apă. Și pentru ca „bucuria” să fie și mai mare pe această stradă impracticabilă autoturismelor, gunoierii — „oameni de bine”, i-au găsit o utilitate depozitînd mizerii de tot felul. Oare așa se oglindește munca edililor orașului nostru? Foto: Andrei BUTA

de stat, executate din materii prime și materiale provenite din acest sector, cît și cele aprovizionate din sectorul de stat spre vînzare, prețurile cu amănuntul nu au voie să depășească pe cele practicate de unitățile statului.

Noile prețuri cu ridicata și tarife negociate după 15 noiembrie 1991, se vor aplica numai de la data stabilită în cadrul negocierii între agenții economici.

Se atrage atenția agenților economici producători sau comercianți — indiferent de forma de proprietate — să nu stocheze produsele pentru a fi livrate la prețuri majorate, avînd obligația ca pînă la negocierea noilor prețuri, produsele să se livreze și comercializeze la prețurile vechi.

Mai precizăm că H.G. nr. 776/1991 stabilește că toți agenții economici (persoane juridice) — indiferent de forma de proprietate — sînt obligați să declare și să înregistreze prețurile și tarifele negociate pînă la 15 fe-

lui nu crede că dl. Roman ar avea mai mare succes în alegeri dacă dl. Ilescu n-ar mai candida pe listele Frontului.

Tot DIMINEAȚA dezvăluie acum că dl. Roman a rostit la Convenție o propoziție al cărui tîlc se înțelege mai bine în contextul de acum decît în cel de-atunci: „Va trebui să vedem ce loc va ocupa dl. Ion Ilescu în cadrul conducerii, dacă dînsul va mai dori să facă parte din FSN”. Altfel zis, trebuie să accepte ordinea instaurată de dl. Roman. Comentariul ziarului este pe deplin edificator: dl. Ilescu a lăsat moștenire un partid puternic, deschis tuturor opțiunilor democratice, cîștigător al alegerilor, ca acum să constate că FSN este un partid mai mic, în preajma sciziunii, concentrat în jurul unei singure persoane.

Insuși președintele a declarat unui reporter al oficiului FSN, care l-a chestionat după conferința de presă de la Cotroceni în legătură cu eliminarea de pe lista reprezentanților unor publicații care urmau să-l însoțească în vizita sa în Franța, că se teme că este vorba nu doar de o sciziune, ci chiar de o destrămare a Frontului.

Va fi știind domnia sa ce spune, chiar dacă, pentru moment, realitatea l-a contrazis: pentru prima oară după multă vreme, parlamentarii fesenști au votat unitar, cu prilejul aprobării Constituției.

După cum trebuie să știe mai mult decît noi despre viața parlamentară și vicepreședintele Senatului, dl. Radu Câmpeanu, care a pronosticat la o reuniune liberală desfășurată nu demult la Brașov că Frontul „se va sparge” și s-ar sinucide dacă l-ar propune președinte pe dl. Roman.

Va veni o nouă replică a acestuia, după ce a salutat votarea Constituției, semnînd pentru prima oară în calitate de doar „lider (nu și național — n.n.) al Frontului Salvării Naționale”? Sau va prefera înțeleapta tăcere, învingîndu-și temperamentul, de dragul unor rațiuni politice superioare?

bruarie 1992 pentru mărfurile importante pentru economia națională și nivelul de trai al populației, pînă la 1 martie 1992 la Serviciul pentru prețuri și protecția concurenței, jud. Sibiu. În legătură cu modul de declarare și înregistrare a prețurilor și tarifelor, și a anexelor ce se vor depune, cu amabilitatea conducerii ziarului, vă vom comunica cele necesare la momentul potrivit.

Anunțăm pe această cale că anexele enumerate mai sus pot fi consultate la sediul serviciului nostru din str. S. Brukenthal nr. 2 Sibiu. Am considerat necesară prezentarea acestui material pentru a informa populația, și implicit agenții economici, în legătură cu preocuparea guvernului privind trecerea țării la economia de piață și luarea unor măsuri de protecție-socială, cît și obligațiile ce ne revin în perioada următoare privind aplicarea prețurilor și tarifelor.

Pentru orice neînțelegeri privind negocierea prețurilor și tarifelor noi, sau de aplicare a prevederilor legale în domeniu, vă informăm că este constituită o comisie teritorială ce-și desfășoară activitatea la sediul serviciului nostru în zilele de marți și joi între orele 14-16. Toți în aceste zile se face și înregistrarea adaosurilor comerciale și a celor de comision declarate de agenții economici pentru produsele noi.

CONSTITUȚIA ROMÂNIEI

TITLUL I

Principii generale

ARTICOLUL 1

STATUL ROMÂN. (1) România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil. (2) Forma de guvernământ a statului român este republica. (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sint garantate.

ARTICOLUL 2

SUVERANITATEA. (1) Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative și prin referendum. (2) Nici un grup și nici o persoană nu pot exercita suveranitatea în nume propriu.

ARTICOLUL 3

TERITORIUL. (1) Teritoriul României este inalienabil. (2) Frontierele țării sint consfințite prin lege organică, cu respectarea principiilor și a celorlalte norme generale admise ale dreptului internațional. (3) Teritoriul este organizat, sub aspect administrativ, în comune, orașe și județe. În condițiile legii, unele orașe sint declarate municipii. (4) Pe teritoriul statului român nu pot fi strămutate sau colonizate populații străine.

ARTICOLUL 4

UNITATEA POPORULUI ȘI EGALITATEA ÎNTRE CETĂȚENI. (1) Statul are ca fundament unitatea poporului român. (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

ARTICOLUL 5

CETĂȚENIA. (1) Cetățenia română se dobândește, se păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute de legea organică. (2) Cetățenia română nu poate fi retrasă aceleia care a dobândit-o prin naștere.

ARTICOLUL 6

DREPTUL LA IDENTITATE. (1) Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase. (2) Măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate și de

nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români.

ARTICOLUL 7

ROMÂNII DIN STRĂINĂTATE. Statul sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului al cărui cetățeni sint.

ARTICOLUL 8

PLURALISMUL ȘI PARTIDELE POLITICE. (1) Pluralismul în societatea românească este o condiție și o garanție a democrației constituționale. (2) Partidele politice se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, respectând suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației.

ARTICOLUL 9

SINDICATELE. Sindicatele se constituie și își desfășoară activitatea potrivit cu statutele lor, în condițiile legii. Ele contribuie la apărarea drepturilor și la promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale salariaților.

ARTICOLUL 10

RELATII INTERNAȚIONALE. România întreține și dezvoltă relații pașnice cu toate statele și, în acest cadru, relații de bună vecinătate, întemeiate pe principiile și pe celelalte norme generale admise ale dreptului internațional.

ARTICOLUL 11

DREPTUL INTERNAȚIONAL ȘI DREPTUL INTERN. (1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. (2) Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.

ARTICOLUL 12

SIMBOLURI NAȚIONALE. (1) Drapelul României este tricolor; culorile sint așezate vertical, în ordinea următoare, începînd de la lance: albastru, galben, roșu. (2) Ziua națională a României este 1 Decembrie. (3) Imnul național al României este „Deșteaptă-te române”. (4) Stema țării și sigiliul statului sint stabilite prin legi organice.

ARTICOLUL 13

LIMBA OFICIALĂ. În România, limba oficială este limba română.

ARTICOLUL 14

CAPITALA. Capitala României este municipiul București.

ce nu sint compatibile cu absența lor din țară.

ARTICOLUL 18

CETĂȚENII STRĂINI ȘI APATRIZII. (1) Cetățenii străini și apatrizii care locuiesc în România se bucură de protecția generală a persoanelor și a averilor, garantată de Constituție și de alte legi. (2) Dreptul de azil se acordă și se retrage în condițiile legii, cu respectarea tratatelor și a convențiilor internaționale la care România este parte.

ARTICOLUL 19

EXTRĂDAREA ȘI EXPULZAREA. (1) Cetățeanul român nu poate fi extrădat sau expulzat din România. (2) Cetățenii străini și apatrizii pot fi extrădați numai în baza unei convenții internaționale sau în condiții de reciprocitate. (3) Expulzarea sau extrădarea se hotărăște de justiție.

ARTICOLUL 20

TRATATELE INTERNAȚIONALE PRIVIND DREPTURILE OMULUI. (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale.

ARTICOLUL 21

ACCESUL LIBER LA JUSTITIE. (1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngădi exercitarea acestui drept.

CAPITOLUL II

Drepturile și libertățile fundamentale

ARTICOLUL 22

DREPTUL LA VIAȚĂ ȘI LA INTEGRITATE FIZICĂ ȘI PSIHICĂ. (1) Dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sint garantate. (2) Nimeni nu poate fi supus torturii și nici unui fel de pedeapsă sau de tratament inuman ori degradant. (3) Pedeapsa cu moartea este interzisă.

ARTICOLUL 23

LIBERTATEA INDIVIDUALĂ. (1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sint inviolabile. (2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sint permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege. (3) Reținerea nu poate depăși 24 de ore. (4) Arestarea se face în temeiul unui mandat emis de magistrat, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului, arestatul se poate plînge judecătorului, care este obligat să se pronunțe prin hotărîre motivată. Prelungirea arestării se aprobă numai de instanța de judecată. (5) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință, în limba pe care o înțelege, motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea, în cel mai scurt termen; învinuirea se aduce la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu. (6) Eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie, dacă motivele acestor măsuri au dispărut. (7) Persoana arestată preventiv are dreptul să ceară punerea sa în libertate provizorie, sub control judiciar sau pe cauțiune. (8) Pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești de condamnare, persoana este considerată

nevinovată. (9) Nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decît în condițiile și în temeiul legii.

ARTICOLUL 24

DREPTUL LA APĂRARE. (1) Dreptul la apărare este garantat. (2) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

ARTICOLUL 25

LIBERA CIRCULAȚIE. (1) Dreptul la liberă circulație, în țară și în străinătate, este garantat. Legea stabilește condițiile exercitării acestui drept. (2) Fiecărui cetățean îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a emigra, precum și de a reveni în țară.

ARTICOLUL 26

VIAȚA INTIMĂ, FAMILIALĂ ȘI PRIVATĂ. (1) Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată. (2) Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.

ARTICOLUL 27

INVIOABILITATEA DOMICILIULUI. (1) Domiciliul și reședința sint inviolabile. Nimeni nu poate pătrunde sau rămîne în domiciliul ori în reședința unei persoane fără învoirea acesteia. (2) De la prevederile alineatului (1) se poate derogă prin lege în următoarele situații: a) pentru executarea unui mandat de arestare sau a unei hotărîri judecătorești; b) pentru înlăturarea unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane; c) pentru apărarea siguranței naționale sau a ordinii publice; d) pentru prevenirea răspîndirii unei epidemii. (3) Perchezițiile pot fi ordonate exclusiv de magistrat și pot fi efectuate numai în formele prevăzute de lege. (4) Perchezițiile în timpul nopții sint interzise, afară de cazul delictului flagrant.

ARTICOLUL 28

SECRETUL CORESPONDENȚELOR. Secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și al celorlalte mijloace legale de comunicare este inviolabil.

ARTICOLUL 29

LIBERTATEA CONȘTIINȚELOR. (1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrins să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale. (2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și respect reciproc. (3) Cultele religioase sint libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii. (4) În relațiile dintre culte sint interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă. (5) Cultele religioase sint autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinate. (6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.

ARTICOLUL 30

LIBERTATEA DE EXPRIMARE. (1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagine, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sint inviolabile. (2) Cenzura de orice fel este interzi-

să. (3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații. (4) Nici o publicație nu poate fi suprimată. (5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării. (6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. (7) Sint interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri. (8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege.

ARTICOLUL 31

DREPTUL LA INFORMAȚIE. (1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngădit. (2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sint obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal. (3) Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau siguranța națională. (4) Mijloacele de informare în masă, publice și private, sint obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice. (5) Serviciile publice de radio și de televiziune sint autonome. Ele trebuie să garanteze grupurilor sociale și politice importante exercitarea dreptului la antenă. Organizarea acestor servicii și controlul parlamentar asupra activității lor se reglementează prin lege organică.

ARTICOLUL 32

DREPTUL LA ÎNVĂȚĂTURĂ. (1) Dreptul la învățătură este asigurat prin învățămîntul general obligatoriu, prin învățămîntul liceal și prin cel profesional, prin învățămîntul superior, precum și prin alte forme de instrucție și de perfecționare. (2) Învățămîntul de toate gradele se desfășoară în limba română. În condițiile legii, învățămîntul se poate desfășura și într-o limbă de circulație internațională. (3) Dreptul persoanelor aparținînd minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă sint garantate; modalitățile de exercitare a acestor drepturi se stabilesc prin lege. (4) Învățămîntul de stat este gratuit potrivit legii. (5) Instituțiile de învățămînt, inclusiv cele particulare, se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile legii. (6) Autonomia universitară este garantată. (7) Statul asigură libertatea învățămîntului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățămîntul religios este organizat și garantat prin lege.

ARTICOLUL 33

DREPTUL LA OCROTIREA SĂNĂȚII. (1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat. (2) Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice. (3) Organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale, pre-

(continuare în pag. a IV-a)

TITLUL II

Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale

CAPITOLUL I

Dispoziții comune

ARTICOLUL 15

UNIVERSALITATEA. (1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea. (2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile.

ARTICOLUL 16

EGALITATEA ÎN DREPTURI. (1) Cetățenii sint egali

în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege. (3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate de persoanele care au numai cetățenia română și domiciliul în țară.

ARTICOLUL 17

CETĂȚENII ROMÂNI ÎN STRĂINĂTATE. Cetățenii români se bucură în străinătate de protecția statului român și trebuie să-și îndeplinească obligațiile, cu excepția acelor-

CONSTITUȚIA ROMÂNII

(urmărire din pag. 3)

cum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.

ARTICOLUL 34

DREPTUL DE VOT. (1) Cetățenii au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv. (2) Nu au drept de vot debilii sau alienații mintal, puși sub interdicție, și nici persoanele condamnate, prin hotărâre judecătorească definitivă, la pierderea drepturilor electorale.

ARTICOLUL 35

DREPTUL DE A FI ALES. (1) Au dreptul de a fi aleși cetățenii cu drept de vot care îndeplinesc condițiile prevăzute în articolul 16 alineatul (3), dacă au le este interzisă asocierea în partide politice, potrivit articolului 37 alineatul (3). (2) Candidații trebuie să fi împlinit, până în ziua alegerilor inclusiv, vârsta de cel puțin 23 de ani, pentru a fi aleși în Camera Deputaților sau în organele locale, și vârsta de cel puțin 35 de ani, pentru a fi aleși în Senat sau în funcția de Președinte al României.

ARTICOLUL 36

LIBERTATEA INTRUNIRILOR. Mitingurile, demonstrațiile, procesiunile sau orice alte întruniri sînt libere și se pot organiza și desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de arme.

ARTICOLUL 37

DREPTUL LA ASOCIERE. (1) Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate și în alte forme de asocieri. (2) Partidele sau organizațiile care, prin scopurile ori prin activitatea lor, militează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept ori a suveranității, a integrității sau a independenței României sînt neconstituționale. (3) Nu pot face parte din partide politice judecătoreii Curții Constituționale, avocații poporului, magistrații, membrii activi ai armatei, poliștii și alte categorii de funcționari publici stabilite prin lege organică. (4) Asociațiile cu caracter secret sînt interzise.

ARTICOLUL 38

MUNGA ȘI PROTECȚIA SOCIALĂ A MUNCII. (1) Dreptul la muncă nu poate fi îngădit. Alegerea profesiei și alegerea locului de muncă sînt libere. (2) Salariații au dreptul la protecția socială a muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămînal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice. (3) Durata normală a zilei de lucru este, în medie, de cel mult 8 ore. (4) Ea muncă egală, femeile au salariu egal cu bărbații. (5) Dreptul la negocieri colective în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate.

ARTICOLUL 39

INTERZICEREA MUNCII FORȚATE. (1) Munca forțată este interzisă. (2) Nu constituie muncă forțată: a) serviciul cu caracter militar sau activitățile desfășurate în locul acestuia de cei care, potrivit legii, nu prestează serviciul militar obligatoriu din motive religioase; b) munca unei persoane condamnate, prestată în condiții normale, în perioada de detenție sau de libertate condiționată; c) prestațiile impuse în situația creată de calamități ori de alt

pericol, precum și cele care fac parte din obligațiile civile normale stabilite de lege.

ARTICOLUL 40

DREPTUL LA GREVĂ. (1) Salariații au dreptul la grevă pentru apărarea intereselor profesionale, economice și sociale. (2) Legea stabilește condițiile și limitele exercitării acestui drept, precum și garanțiile necesare asigurării serviciilor esențiale pentru societate.

ARTICOLUL 41

PROTECȚIA PROPRIETĂȚII PRIVATE. (1) Dreptul de proprietate, precum și esențele asupra stăutului, sînt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sînt stabilite de lege. (2) Proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini și apatrizii nu pot dobîndi dreptul de proprietate asupra terenurilor. (3) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire. (4) Pentru lucrări de interes general, autoritatea publică poate folosi subsolul oricărei proprietăți imobiliare, cu obligația de a despăgubi proprietarul pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum și pentru alte daune imputabile autorității. (5) Despăgubirile prevăzute în alineatele (3) și (4) se stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin justiție. (6) Dreptul de proprietate obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii sau obiceiului, revin proprietarului. (7) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă. (8) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

ARTICOLUL 42

DREPTUL LA MOSTENIRE. Dreptul la moștenire este garantat.

ARTICOLUL 43

NIVELUL DE TRAI. (1) Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent. (2) Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în amănunțile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asistență socială prevăzute de lege.

ARTICOLUL 44

FAMILIA. (1) Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între soți, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor. (2) Condițiile de încheiere, de desfacere și de nulitate a căsătoriei se stabilesc prin lege. Căsătoria religioasă poate fi celebrată numai după căsătoria civilă. (3) Copiii din afara căsătoriei sînt egali în fața legii cu cei din căsătorie.

ARTICOLUL 45

PROTECȚIA COPIILOR ȘI A TINERILOR. (1) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor. (2) Statul acordă alocații de stat pentru copii și ajutoare pentru îngrijirea copilului bolnav ori handicapat. Alte forme de protecție socială a copiilor și a tinerilor se stabilesc prin lege. (3) Exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală sînt

interzise. (4) Minorii sub vârsta de 15 ani nu pot fi angajați ca salariați. (5) Autoritățile publice au obligația să contribuie la asigurarea condițiilor pentru participarea liberă a tinerilor la viața politică, socială, economică, culturală și sportivă a țării.

ARTICOLUL 46

PROTECȚIA PERSOANELOR HANDICAPATE. Persoanele handicapate se bucură de protecție specială. Statul asigură realizarea unei politici naționale de prevenire, de tratament, de readaptare, de învățămînt, de instruire și de integrare socială a handicapatilor, respectînd drepturile și îndatoririle ce revin părinților și tutorilor.

ARTICOLUL 47

DREPTUL DE PETIȚIONARE. (1) Cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor. (2) Organizațiile legal constituite au dreptul să adreseze petiții exclusiv în numele colectivelor pe care le reprezintă. (3) Exercițarea dreptului de petiționare este scutită de taxă. (4) Autoritățile publice au obligația să răspundă la petiții în termenii și în condițiile stabilite potrivit legii.

ARTICOLUL 48

DREPTUL PERSOANEI VĂTĂMATĂ DE O AUTORITATE PUBLICĂ. (1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei. (2) Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică. (3) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvîrșite în procesele penale.

ARTICOLUL 49

RESTRÎNGEREA EXERCITIULUI UNOR DREPTURI SAU AL UNOR LIBERTĂȚI. (1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrîns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale ori ale unui sinistru deosebit de grav. (2) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

CAPITOLUL III

Îndatoririle fundamentale

ARTICOLUL 50

FIDELITATEA FAȚĂ DE ȚARĂ. (1) Fidelitatea față de țară este sacră. (2) Cetățenii cărora le sînt încredințate funcții publice, precum și militarii, răspund de îndeplinirea cu credință a obligațiilor ce le revin și, în acest scop, vor depune jurămîntul cerut de lege.

ARTICOLUL 51

RESPECTAREA CONSTITUȚIEI ȘI A LEGILOR. Respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

ARTICOLUL 52

APĂRAREA ȚĂRII. (1) Cetățenii au dreptul și obligația să apere România. (2) Serviciul militar este obligatoriu pentru bărbații, cetățenii români, care au împlinit vârsta de 20 de ani, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (3) Pentru pregătirea în cadrul

serviciului militar activ, cetățenii pot fi încorporați pînă la vârsta de 35 de ani.

ARTICOLUL 53

CONTRIBUȚII FINANCIARE. (1) Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice. (2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale. (3) Orice alte prestații sînt interzise, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale.

ARTICOLUL 54

EXERCITAREA DREPTURILOR ȘI A LIBERTĂȚILOR. Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.

CAPITOLUL IV

Avocatul Poporului

ARTICOLUL 55

NUMIREA ȘI ROLUL. (1) Avocatul Poporului este numit

TITLUL III

Autoritățile publice

CAPITOLUL I

Parlamentul

Secțiunea 1

Organizare și funcționare

ARTICOLUL 58

ROLUL ȘI STRUCTURA. (1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării. (2) Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și Senat.

ARTICOLUL 59

ALEGEREA CAMERELOR. (1) Camera Deputaților și Senatul sînt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale. (2) Organizațiile cetățenilor aparținînd minorităților naționale, care nu intrunesc în alegeri numărul de voturi pentru a fi reprezentate în Parlament, au dreptul la câte un loc de deputat, în condițiile legii electorale. Cetățenii unei minorități naționale pot fi reprezentați numai de o singură organizație. (3) Numărul deputaților și al senatorilor se stabilește prin legea electorală, în raport cu populația țării.

ARTICOLUL 60

DURATA MANDATULUI. (1) Camera Deputaților și Senatul sînt alese pentru un mandat de 4 ani, care poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau de catastrofă. (2) Alegerile pentru Camera Deputaților și pentru Senat se desfășoară în cel mult 3 luni de la expirarea mandatului sau de la dizolvarea Parlamentului. (3) Parlamentul nou ales se întrunește, la convocarea președintelui României, în cel mult 20 de zile de la alegeri. (4) Mandatul Camerelor se prelungește pînă la întrunirea legală a noului Parlament. În această perioadă nu poate fi revizuită Constituția și nu pot fi adoptate, modificate sau abrogate legi organice. (5) Proiectele de legi sau propunerile legislative inscrite pe ordinea de zi a Parlamentului precedent își continuă procedura în noul Parlament.

ARTICOLUL 61

ORGANIZAREA INTERNĂ. (1) Organizarea și funcționarea fiecărei Camere se stabilesc prin regulamentul propriu. Re-

de Senat, pe o durată de 4 ani, pentru apărarea drepturilor și a libertăților cetățenilor. Organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului se stabilesc prin lege organică. (2) Avocatul Poporului nu poate îndeplini nici o altă funcție publică sau privată.

ARTICOLUL 56

EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR. (1) Avocatul Poporului își exercită atribuțiile din oficiu sau la cererea persoanelor lezate în drepturile și în libertățile lor, în limitele stabilite de lege. (2) Autoritățile publice sînt obligate să asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale.

ARTICOLUL 57

RAPORTUL ÎN FAȚA PARLAMENTULUI. Avocatul Poporului prezintă celor două Camere ale Parlamentului rapoarte, anual sau la cererea acestora. Rapoartele pot conține recomandări privind legislația sau măsuri de altă natură, pentru ocrotirea drepturilor și a libertăților cetățenilor.

sursele financiare ale Camerelor sînt prevăzute în bugetele aprobate de către acestea. (2) Fiecare Cameră își alege un birou permanent. Președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului se aleg pe durata mandatului Camerelor. ceilalți membri ai birourilor permanente sînt aleși la începutul fiecărei sesiuni. Membrii birourilor permanente pot fi revocați înainte de expirarea mandatului. (3) Deputații și senatorii se pot organiza în grupuri parlamentare, potrivit regulamentului fiecărei Camere. (4) Fiecare Cameră își constituie comisia permanentă și poate institui comisii de anchetă sau alte comisii speciale. Camerele își pot constitui comisii comune. (5) Birourile permanente și comisiile parlamentare se alcătuiesc potrivit configurației politice a fiecărei Camere.

ARTICOLUL 62

ȘEDINȚE COMUNE. (1) Camera Deputaților și Senatul lucrează în ședințe separate și în ședințe comune. În ședințele comune, lucrările se desfășoară potrivit unui regulament adoptat cu votul majorității deputaților și senatorilor. (2) Camerele se întrunesc în ședință comună pentru:

- a) primirea mesajului președintelui României;
- b) aprobarea bugetului de stat și a bugetului asigurărilor sociale de stat;
- c) declararea mobilizării generale sau parțiale;
- d) declararea stării de război;
- e) suspendarea sau încetarea ostilităților militare;
- f) examinarea rapoartelor Consiliului Suprem de Apărare a Țării și ale Curții de Conturi;
- g) numirea, la propunerea președintelui României, a directorului Serviciului Român de Informații și exercitarea controlului asupra activității acestui serviciu;
- h) îndeplinirea altor atribuții care, potrivit Constituției sau regulamentului, se exercită în ședință comună.

ARTICOLUL 63

SESIUNI. (1) Camera Deputaților și Senatul se întrunesc în două sesiuni ordinare pe an. Prima sesiune începe în luna februarie și nu poate depăși sfîrșitul lunii iunie. A doua sesiune începe în luna septembrie și nu poate depăși sfîrșitul lunii decembrie. (2)

Camera Deputaților se întrunesc și extraordinar, la ședințelor României permanente al ori a cel puțin numărul deputaților. (3) merelor se fac ședinții acestor

ARTICOLUL 64

ACTELE JURIDICALE LEGISLATIVE. putărilor și S legi, hotărîri prezența majorității lor.

ARTICOLUL 65

CARACTERUL SEDINTELOR. celor două Camere. (2) Camerele anumite ședin

Secțiunea 2

Statutul și altele

ARTICOLUL 66

MANDATUL MANDATULUI TATIV. (1) Mandatul, datorii sînt în s lui. (2) Orice tiv este nul.

ARTICOLUL 67

MANDATUL MANDATULUI LOR ȘI AL. (1) Deputații tră în exerciți data întruniri merei din car condiția valid tea de deputat încetează la d gale a Camer sau în caz de dere a drepti de incompatib ces.

ARTICOLUL 68

INCOMPATIBILITATEA. Nimeni nu po timp, deputat Calitatea de d ator este in exercitarea ori blice de autor cea de m nului. (3) Af tăți se stabile ganică.

ARTICOLUL 69

IMUNITATEA PARLAMENTARĂ. (1) D natorul nu po restat, perche mis în judeca contravenționa vînțarea Cam ce parte, dup Competența d ține Curții Su ție. (2) În caz flagrantă, dep torul poate fi percheziției. M va informa n ședințele Cam nerii și a per zul în care C constată că n pentru rețineș imediat revoca suri.

ARTICOLUL 70

INDEPENDENȚA DEZVOLTĂRII. Deputații pot fi trași la ridică pentru pentru opiniile mate în exerci lui.

ARTICOLUL 71

INDEMNIZAȚIA DEZVOLTĂRII. Deputații și senatorii pr nizației lunară demnizației și turi se stabile

Secțiunea 3

Legiferați

ARTICOLUL 72

CATEGORIIILE DE MEMBRII PARLAMENTULUI.

EI

stiuționale, legi organice și legi ordinare. (2) Legile constituționale sînt cele de revizuire a Constituției. (3) Prin lege organică se reglementează:

a) sistemul electoral;
b) organizarea și funcționarea partidelor politice;
c) organizarea și desfășurarea referendumului;
d) organizarea Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării;
e) regimul stării de asediu și al celei de urgență;
f) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;
g) acordarea amnistiei sau a grației colective;
h) organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești a Ministerului Public și a Curții de Conturi;
i) statutul funcționarilor publici;
j) contenciosul administrativ;
k) regimul juridic general al proprietății și al moștenirii;
l) regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele și protecția socială;
m) organizarea generală a învățămîntului;
n) regimul general al cultelor;
o) organizarea administrației locale, a teritoriului, precum și regimul general privind autonomia locală;
p) modul de stabilire a zonei economice exclusive;
r) celelalte domenii pentru care, în Constituție se prevede adoptarea de legi organice.

ARTICOLUL 64
CRIMINAL Camera Deputaților și Senatul adoptă și moțiuni, în vîntul membrilor.

ARTICOLUL 65
DEPUTAȚII (1) Ședințele publice sînt cele care pot hotărî ca să fie secrete.

ARTICOLUL 66
REPREZENTAREA (1) Exercițiul funcției de senator și de deputat este un serviciu public, mandat imperativ.

ARTICOLUL 67
DEPUTAȚII (1) Senatorii și senatori în exercițiu au mandatul de senatori pe o perioadă de patru ani, începînd de la data încheierii sesiunii anterioare. (2) Calitatea de senator este incompatibilă cu funcția de senator sau de deputat în același timp. (3) Calitatea de senator este incompatibilă cu funcția de senator sau de deputat în același timp. (4) Calitatea de senator este incompatibilă cu funcția de senator sau de deputat în același timp. (5) Calitatea de senator este incompatibilă cu funcția de senator sau de deputat în același timp.

ARTICOLUL 68
COMPATIBILITATEA (1) Senatorii și senatori în exercițiu pot avea și alte funcții publice sau profesionale, dacă acestea sînt compatibile cu funcția de senator sau de deputat. (2) Calitatea de senator este incompatibilă cu funcția de senator sau de deputat în același timp. (3) Calitatea de senator este incompatibilă cu funcția de senator sau de deputat în același timp. (4) Calitatea de senator este incompatibilă cu funcția de senator sau de deputat în același timp. (5) Calitatea de senator este incompatibilă cu funcția de senator sau de deputat în același timp.

ARTICOLUL 69
PARLAMENTUL (1) Parlamentul este format din Camera Deputaților și din Senatul Republicii. (2) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (3) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (4) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (5) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii.

ARTICOLUL 70
OPINIILE (1) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (2) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (3) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (4) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (5) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii.

ARTICOLUL 71
CELELALTE (1) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (2) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (3) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (4) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (5) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii.

ARTICOLUL 72
DE LEGI (1) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (2) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (3) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (4) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (5) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii.

ARTICOLUL 73
DE LEGI (1) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (2) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (3) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (4) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (5) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii.

ARTICOLUL 74
DE LEGI (1) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (2) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (3) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (4) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii. (5) Parlamentul este convocat de Președintele Republicii.

stiuționale, legi organice și legi ordinare. (2) Legile constituționale sînt cele de revizuire a Constituției. (3) Prin lege organică se reglementează:

a) sistemul electoral;
b) organizarea și funcționarea partidelor politice;
c) organizarea și desfășurarea referendumului;
d) organizarea Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării;
e) regimul stării de asediu și al celei de urgență;
f) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;
g) acordarea amnistiei sau a grației colective;
h) organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești a Ministerului Public și a Curții de Conturi;
i) statutul funcționarilor publici;
j) contenciosul administrativ;
k) regimul juridic general al proprietății și al moștenirii;
l) regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele și protecția socială;
m) organizarea generală a învățămîntului;
n) regimul general al cultelor;
o) organizarea administrației locale, a teritoriului, precum și regimul general privind autonomia locală;
p) modul de stabilire a zonei economice exclusive;
r) celelalte domenii pentru care, în Constituție se prevede adoptarea de legi organice.

ARTICOLUL 73
INITIATIVA LEGISLATIVĂ (1) Inițiativa legislativă aparține guvernului, deputaților, senatorilor, precum și unui număr de cel puțin 250 000 de cetățeni cu drept de vot. Cetățenii care își manifestă dreptul la inițiativa legislativă trebuie să provină din cel puțin un sfert din județele țării, iar în fiecare din aceste județe sau în municipiul București trebuie să fie înregistrate cel puțin 10 000 de semnături în sprijinul acestei inițiative. (2) Nu pot face obiectul inițiativei legislative a cetățenilor problemele fiscale, cele cu caracter internațional, amnistia și grațierea. (3) Guvernul își exercită inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către una dintre Camere. (4) Deputații, senatorii și cetățenii care exercită dreptul la inițiativa legislativă pot prezenta propuneri legislative numai în forma cerută pentru proiectele de legi. (5) Propunerile legislative se supun întii adoptării în Camera în care au fost prezentate.

ARTICOLUL 74
ADOPTAREA LEGILOR ȘI A HOTĂRIRILOR (1) Legile organice și hotărârile privind regulamentele Camerelor se adoptă cu votul majorității membrilor fiecărei Camere. (2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră. (3) La cererea guvernului sau din proprie inițiativă, Parlamentul poate adopta proiecte de legi sau propuneri legislative cu procedură de urgență, stabilită potrivit regulamentului fiecărei Camere.

ARTICOLUL 75
TRIMITEREA PROIECTELOR DE LEGI ȘI A PROPUNERILOR LEGISLATIVE DE LA O CAMERĂ LA CEALALTĂ Proiectele de legi sau propunerile legislative adoptate de una din Camere se trimit celeilalte Camere a Parlamentului. Dacă aceasta din urmă respinge proiectul de lege sau propunerea legislativă, ele se trimit, pentru o nouă dezbateră, Camerei care le-a adoptat. O nouă respingere este definitivă.

ARTICOLUL 76
MEDIEREA (1) Dacă una din Camere adoptă un proiect de lege sau o propunere legis-

lative într-o redactare diferită de cea aprobată de cealaltă Cameră, președinții Camerelor vor iniția, prin intermediul unei comisii paritare, procedura de mediere. (2) În cazul în care Comisia nu ajunge la un acord sau dacă una din Camere nu aprobă raportul Comisiei de mediere, textele aflate în divergență se supun dezbaterii Camerei Deputaților și Senatului, în ședință comună, care vor adopta textul definitiv cu votul majorității prevăzute la art. 74, alineatele (1) sau (2).

ARTICOLUL 77
PROMULGAREA LEGII (1) Legea se trimite, spre promulgare, Președintelui României. Promulgarea legii se face în termen de cel mult 20 de zile de la primire. (2) Înainte de promulgare, președintele poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii. (3) Dacă Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei, promulgarea legii se face în cel mult 10 zile, de la primirea legii adoptate după reexaminare sau de la primirea deciziei Curții Constituționale, prin care i s-a confirmat constituționalitatea.

ARTICOLUL 78
INTRAREA IN VIGOARE A LEGII Legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei.

ARTICOLUL 79
CONSILIUL LEGISLATIV (1) Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative, în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații. El ține evidența oficială a legislației României. (2) Înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ se stabilesc prin lege organică.

CAPITOLUL II
Președintele României

ARTICOLUL 80
ROLUL PREȘEDINTELUI (1) Președintele României reprezintă statul român și este garantul independenței naționale, al unității și al integrității teritoriale a țării. (2) Președintele României veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice. În acest scop, Președintele exercită funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate.

ARTICOLUL 81
ALEGEREA PREȘEDINTELUI (1) Președintele României este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat. (2) Este declarat ales candidatul care a intrunit, în primul tur de scrutin, majoritatea de voturi ale alegătorilor înscrși în listele electorale. (3) În cazul în care nici unul dintre candidați nu a intrunit această majoritate, se organizează al doilea tur de scrutin, între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului de voturi obținute în primul tur. Este declarat ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi. (4) Nici o persoană nu poate îndeplini funcția de Președinte al României decât pentru cel mult două mandate. Acestea pot fi și succesive.

ARTICOLUL 82
VALIDAREA MANDATULUI ȘI DEPUNEREA JURĂMÎNTULUI (1) Rezultatul alegerilor pentru funcția de Președinte al României este validat de Curtea Constituțională. (2) Candidatul a cărui alegere a fost validată depune în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în

ședință comună, următorul jurămint: „Jur să-mi dăruiesc toată puterea și priceperea pentru propășirea spirituală și materială a poporului român, să respect Constituția și legile țării, să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a României. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”.

ARTICOLUL 83
DURATA MANDATULUI (1) Mandatul Președintelui României este de 4 ani și se exercită de la data depunerii jurămintului. (2) Președintele României își exercită mandatul pînă la depunerea jurămintului de Președintele nou ales. (3) Mandatul Președintelui României poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau de catastrofă.

ARTICOLUL 84
INCOMPATIBILITĂȚI ȘI IMUNITĂȚI (1) În timpul mandatului, Președintele României nu poate fi membru al unui partid și nu poate îndeplini nici o altă funcție publică sau privată. (2) Președintele României se bucură de imunitate. Prevederile art. 70 se aplică în mod corespunzător. (3) Camera Deputaților și Senatul, în ședință comună, pot hotărî punerea sub acuzare a Președintelui României pentru înaltă trădare, cu votul a cel puțin două treimi din numărul deputaților și senatorilor. Competența de judecată aparține Curții Supreme de Justiție, în condițiile legii. Președintele este demis de drept la data rămîinerii definitive a hotărîrii de condamnare.

ARTICOLUL 85
NUMEREA GUVERNULUI (1) Președintele României desemnează un candidat pentru funcția de prim-ministru și numește Guvernul pe baza votului, de încredere acordat de Parlament. (2) În caz de remaniere guvernamentală sau de vacanță a postului, Președintele revocă și numește, la propunerea primului-ministru, pe unii membri ai Guvernului.

ARTICOLUL 86
CONSULTAREA GUVERNULUI Președintele României poate consulta Guvernul cu privire la probleme urgente și de importanță deosebită.

ARTICOLUL 87
PARTICIPAREA LA ȘEDINȚELE GUVERNULUI (1) Președintele României poate lua parte la ședințele Guvernului în care se dezbate problema de interes național privind politica externă, apărarea țării, asigurarea ordinii publice și, la cererea primului-ministru, în alte situații. (2) Președintele României prezidează ședințele Guvernului la care participă.

ARTICOLUL 88
MESAJE Președintele României adresează Parlamentului mesaje cu privire la principalele probleme politice ale națiunii.

ARTICOLUL 89
DIZOLVAREA PARLAMENTULUI (1) După consultarea președinților celor două Camere și a liderilor grupurilor parlamentare, Președintele României poate să dizolve Parlamentul, dacă acesta nu a acordat votul de încredere pentru formarea Guvernului în termen de 60 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de investitură. (2) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată. (3) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele ș-

se luni ale mandatului Președintelui României și nici în timpul stării de asediu sau al stării de urgență.

ARTICOLUL 90
REFERENDUMUL Președintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința cu privire la probleme de interes național.

ARTICOLUL 91
ATRIBUȚII ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE (1) Președintele încheie tratate internaționale în numele României, negociate de Guvern, și le supune spre ratificare Parlamentului, în termen de 60 de zile. (2) Președintele, la propunerea Guvernului, acreditează și recheamă reprezentanții diplomatici ai României și aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice. (3) Reprezentanții diplomației ai altor state sînt acreditați pe lângă Președintele României.

ARTICOLUL 92
ATRIBUȚII ÎN DOMENIUL APĂRĂRII (1) Președintele României este comandantul forțelor armate și îndeplinește funcția de președinte al Consiliului Suprem de Apărare a Țării. El poate declara, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului, mobilizarea parțială sau generală a forțelor armate. Numai în cazuri excepționale, hotărîrea Președintelui se supune ulterior aprobării Parlamentului, în cel mult 5 zile de la adoptare. (3) În caz de agresiune armată îndreptată împotriva țării, Președintele României ia măsuri pentru respingerea agresiunii și le aduce neîntîrziat la cunoștință Parlamentului, printr-un mesaj. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune el se convoacă de drept în 24 de ore de la declanșarea agresiunii.

ARTICOLUL 93
MĂSURI EXCEPȚIONALE (1) Președintele României instituie, potrivit legii, starea de asediu sau starea de urgență, în întreaga țară ori în unele localități, și solicită Parlamentului învîntarea măsurii adoptate, în cel mult 5 zile de la luarea acesteia. (2) Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă de drept în cel mult 48 de ore de la instituirea stării de asediu sau a stării de urgență și funcționează pe toată durata acestora.

ARTICOLUL 94
ALTE ATRIBUȚII Președintele României îndeplinește și următoarele atribuții: a) conferă decorații și titluri de onoare; b) acordă gradele de mareșal, de general și de amiral; c) numește în funcții publice, în condițiile prevăzute de lege; d) acordă grațierea individuală.

ARTICOLUL 95
SUSPENDAREA DIN FUNCȚIE (1) În cazul săvîrșirii unor fapte grave prin care încalcă prevederile Constituției, Președintele României poate fi suspendat din funcție de Camera Deputaților și de Senat, în ședință comună, cu votul majorității deputaților și senatorilor, după consultarea Curții Constituționale. Președintele poate da Parlamentului explicații cu privire la faptele care i se impută. (2) Propunerea de suspendare din funcție poate fi inițiată de cel puțin o treime din numărul deputaților și senatorilor și se aduce, neîntîrziat, la cunoștință Președintelui. (3) Dacă propunerea de suspendare din funcție este aprobată, în cel mult 30 de zile se organizează un referendum pentru demiterea Președintelui.

ARTICOLUL 96
VACANȚA FUNCȚIEI (1) Vacanța funcției de Președinte al României intervine în caz de demisie, de demitere și funcție, de imposibilitate definitivă a exercitării atribuțiilor sau de deces. (2) În termen de trei luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al României, Guvernul va organiza alegeri pentru un nou Președinte.

ARTICOLUL 97
INTERIMATUL FUNCȚIEI (1) Dacă funcția de Președinte devine vacantă ori dacă Președintele este suspendat din funcție sau dacă se află în imposibilitate temporară de a-și exercita atribuțiile, interimatul se asigură, în ordine, de președintele Senatului sau de președintele Camerei Deputaților. (2) Atribuțiile prevăzute la art. 88-90 nu pot fi exercitate pe durata interimatului funcției prezidențiale.

ARTICOLUL 98
RĂSPUNDEREA PREȘEDINTELUI INTERIMAR Dacă persoana care asigură interimatul funcției de Președinte al României săvîrșește fapte grave, prin care se încalcă prevederile Constituției, se aplică art. 95 și art. 97.

ARTICOLUL 99
ACTELE PREȘEDINTELUI (1) În exercitarea atribuțiilor sale, Președintele României emite decrete care se publică în Monitorul Oficial al României. Nepublicarea atrage inexistența decretului. (2) Decretele emise de Președintele României în exercitarea atribuțiilor sale prevăzute în art. 91 alineatele (1) și (2), art. 92 alineatele (2) și (3), art. 93 alineatele (1) și (2) și art. 94 litera a), b) și d) se contrasemnează de primul-ministru.

ARTICOLUL 100
INDEMNITAȚIA ȘI CELELALTE DREPTURI Indemnizația și celelalte drepturi ale Președintelui României se stabilesc prin lege.

CAPITOLUL III
Guvernul

ARTICOLUL 101
ROLUL ȘI STRUCTURA (1) Guvernul, potrivit programului său de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice. (2) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Guvernul cooperează cu organismele sociale interesate. (3) Guvernul este alcătuit din primul-ministru, miniștri și alți membri stabiliți prin lege organică.

ARTICOLUL 102
INVESTITURA (1) Președintele României desemnează un candidat pentru funcția de prim-ministru, în urma consultării partidului care are majoritatea absolută în Parlament ori, dacă nu există o asemenea majoritate, a partidului reprezentat în Parlament. (2) Candidatul pentru funcția de prim-ministru va cere, în termen de 10 zile de la desemnare, votul de încredere al Parlamentului asupra programului și a întregii liste a Guvernului. (3) Programul și lista Guvernului se dezbate de Camera Deputaților și de Senat, în ședință comună. Parlamentul acordă încredere Guvernului cu votul majorității deputaților și senatorilor.

ARTICOLUL 103
JURĂMÎNTUL DE CREDINȚĂ (1) Primul-ministru, miniștrii și ceilalți membri ai Guvernului vor depune individual, în fața Președinte-

(continuare în pag. 6)

CONSTITUȚIA ROMÂNIEI

(Urmare din pag. a V-a)

lui României, jurământul de la art. 82. (2) Guvernul în încredințarea sa și fiecare membru în parte își exercită mandatul, începând de la data depunerii jurământului.

ARTICOLUL 104

INCOMPATIBILITĂȚI. (1) Funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea altei funcții publice de autoritate, cu excepția celei de deputat sau de senator. De asemenea, ea este incompatibilă cu exercitarea unei funcții de reprezentare profesională salarizată în cadrul organizațiilor cu scop comercial. (2) Alte incompatibilități se stabilesc prin lege organică.

ARTICOLUL 105

INCETAREA FUNCȚIEI DE MEMBRU AL GUVERNULUI. Funcția de membru al Guvernului încetează în urma demisiei, a revocării, a pierderii drepturilor electorale, a stării de incapacitate, a decesului, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

ARTICOLUL 106

PRIMUL-MINISTRU. (1) Primul-ministru conduce Guvernul și coordonează activitatea membrilor acestuia, respectând atribuțiile ce le revin. De asemenea, prezintă Camerei Deputaților sau Senatului rapoarte și declarații cu privire la politica Guvernului, care se dezbate cu prioritate. (2) Dacă primul-ministru se află într-una din situațiile prevăzute la art. 105 sau este în imposibilitate de a-și exercita atribuțiile, Președintele României va desemna un alt membru al Guvernului ca prim-ministru interimar, pentru a îndeplini atribuțiile primului-ministru, până la formarea noului Guvern. Interimatul, pe perioada imposibilității exercitării atribuțiilor, încetează dacă primul-ministru își reia activitatea în Guvern. (3) Prevederile alineatului (2) se aplică în mod corespunzător și celorlalți membri ai Guvernului, la propunerea primului-ministru, pentru o perioadă de cel mult 45 de zile.

ARTICOLUL 107

ACTELE GUVERNULUI. (1) Guvernul adoptă hotărâri și ordonanțe. (2) Hotărârile se emit pentru organizarea executării legilor. (3) Ordonanțele se emit în temeiul unei legi speciale de abilitare, în limitele și în condițiile prevăzute de aceasta. (4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de primul-ministru, se contrasemnează de ministrul care are obligația punerii lor în executare și se publică în Monitorul Oficial al României. Nepublicarea atrage inexistența hotărârii sau a ordonanței. Hotărârile care au caracter militar se comunică numai instituțiilor interesate.

ARTICOLUL 108

RĂSPUNDEREA MEMBRILOR GUVERNULUI. (1) Guvernul răspunde politic numai în fața Parlamentului pentru întreaga sa activitate. Fiecare membru al Guvernului răspunde politic solidar cu ceilalți membri pentru activitatea Guvernului și pentru actele acestuia. (2) Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să eare urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor. Dacă s-a cerut urmărirea penală, Președintele României poate dispune suspendarea acestora din funcție. Trimiterea în judecată a

unui membru al Guvernului atrage suspendarea lui din funcție. Competența de judecată aparține Curții Supreme de Justiție. (3) Cazurile de răspundere și pedepsele aplicabile membrilor Guvernului sunt reglementate printr-o lege privind responsabilitatea ministerială.

ARTICOLUL 109

INCETAREA MANDATULUI. (1) Guvernul își exercită mandatul până la data validării alegerilor parlamentare generale. (2) Guvernul este demis la data retragerii de Parlament a încrederii acordate sau dacă primul-ministru se află într-una din situațiile prevăzute în art. 105 ori este în imposibilitate de a-și exercita atribuțiile mai mult de 45 de zile. (3) În situațiile prevăzute în alineatul (2) sunt aplicabile prevederile art. 102 (4) Guvernul al cărui mandat a încetat potrivit alineatelor (1) și (2) îndeplinește numai actele necesare pentru administrarea treburilor publice, până la depunerea jurământului de membrii noului guvern.

CAPITOLUL IV

Raporturile Parlamentului cu Guvernul

ARTICOLUL 110

INFORMAREA PARLAMENTULUI. (1) Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității lor, sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora. În cazul în care o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării este obligatorie. (2) Membrii Guvernului au acces la lucrările Parlamentului. Dacă li se solicită prezența, participarea lor este obligatorie.

ARTICOLUL 111

INTREBĂRI ȘI INTERPELĂRI. (1) Guvernul și fiecare dintre membrii săi sunt obligați să răspundă la întrebările sau la interelările formulate de deputați sau de senatori. (2) Camera Deputaților sau Senatul poate adopta o moțiune prin care să-și exprime poziția cu privire la problema ce a făcut obiectul interelării.

ARTICOLUL 112

MOTIUNEA DE CENZURĂ. (1) Camera Deputaților și Senatul, în ședință comună, pot retrage încrederea acordată Guvernului prin adoptarea unei moțiuni de cenzură, cu votul majorității deputaților și senatorilor. (2) Moțiunea de cenzură poate fi inițiată de cel puțin o pătrime din numărul total al deputaților și senatorilor și se comunică Guvernului la data depunerii. (3) Moțiunea de cenzură se dezbate după 3 zile de la data când a fost prezentată în ședință comună a celor două Camere. (4) Dacă moțiunea de cenzură a fost respinsă, deputații și senatorii care au semnat-o nu mai pot iniția, în aceeași sesiune, o nouă moțiune de cenzură, cu excepția cazului în care Guvernul își angajează răspunderea potrivit art. 113.

ARTICOLUL 113

ANGAJAREA RĂSPUNDERII GUVERNULUI. (1) Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Came-

rei Deputaților și a Senatului, în ședință comună, asupra unui program, a unei declarații de politică generală sau a unui proiect de lege. (2) Guvernul este demis dacă o moțiune de cenzură, depusă în termen de 3 zile de la prezentarea programului, a declarației de politică generală sau a proiectului de lege, a fost votată în condițiile art. 112. (3) Dacă Guvernul nu a fost demis potrivit alineatului (2), proiectul de lege prezentat se consideră adoptat, iar programul sau declarația de politică generală devin obligatorii pentru Guvern. (4) În cazul în care Președintele României cere reexaminarea legii adoptate potrivit alineatului (3), dezbaterile acestea se va face în ședință comună a celor două Camere.

ARTICOLUL 114

DELEGAREA LEGISLATIVĂ. (1) Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice. (2) Legea de abilitare va stabili, în mod obligatoriu, domeniul și data până la care se pot emite ordonanțe. (3) Dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative, până la împlinirea termenului de abilitare. Nerespectarea termenului atrage încetarea efectelor ordonanței. (4) În cazuri excepționale, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență. Acestea intră în vigoare numai după depunerea lor spre aprobare la Parlament. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă în mod obligatoriu. (5) Aprobarea sau respingerea ordonanțelor se face printr-o lege în care vor fi cuprinse și ordonanțele ale căror efecte au încetat potrivit alineatului (3).

CAPITOLUL V

Administrația publică

Secțiunea I

Administrația publică centrală de specialitate

ARTICOLUL 115

STRUCTURA. (1) Ministerele se organizează numai în subordinea Guvernului. (2) Alte organe de specialitate se pot organiza în subordinea Guvernului ori a ministerelor sau ca autorități administrative autonome.

ARTICOLUL 116

ÎNFIINȚAREA. (1) Ministerele se înființează, se organizează și funcționează potrivit legii. (2) Guvernul și ministerele, cu avizul Curții de Conturi, pot înființa organe de specialitate, în subordinea lor, numai dacă legea le recunoaște această competență. (3) Autorități administrative autonome se pot înființa prin lege organică.

ARTICOLUL 117

FORȚELE ARMATE. (1) Armata este subordonată exclusiv voinței poporului pentru garantarea suveranității, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale. (2) Structura sistemului național de apărare, organizarea armatei, pregătirea populației, a economiei și a teritoriului pentru apărare, precum și statutul cadrelor militare, se stabilesc prin lege organică. (3) Prevederile alineatelor (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, poliției și serviciilor de informații ale statului, precum și celorlalte componente ale forțelor armate. (4) Organizarea de activități militare sau paramilitare în afara unei autorități statale este interzisă. (5) Pe teritoriul României nu pot intra sau trece trupe străine decât în condițiile stabilite de lege.

ARTICOLUL 118

CONSILIUL SUPREM DE APĂRARE A ȚĂRII. Consiliul Suprem de Apărare a Țării organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării și siguranța națională.

Secțiunea a 2-a

Administrația publică locală

ARTICOLUL 119

PRINCIPII DE BAZĂ. Administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiul autonomiei locale și pe cel al descentralizării serviciilor publice.

ARTICOLUL 120

AUTORITĂȚI COMUNALE ȘI ORĂȘENEȘTI. (1) Autoritățile administrației publice, prin care se realizează autonomia locală în comune și în orașe, sunt consiliile locale alese și primarii aleși, în condițiile legii. (2) Consiliile locale și primarii funcționează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din comune și din orașe. (3) Autoritățile prevăzute la alineatul (1) se pot constitui și în subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor.

ARTICOLUL 121

CONSILIUL JUDEȚEAN. (1) Consiliul județean este autoritatea administrației publice pentru coordonarea activității consiliilor comunale și orășenești, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean. (2) Consiliul județean este ales și funcționează în condițiile legii.

ARTICOLUL 122

PREFECTUL. (1) Guvernul numește câte un prefect în fiecare județ și în municipiul București. (2) Prefectul este reprezentantul Guvernului pe plan local și conduce serviciile publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, din unitățile administrativ-teritoriale. (3) Atribuțiile prefectului se stabilesc, potrivit legii. (4) Prefectul poate ataca, în fața instanței de contencios administrativ, un act al consiliului județean, al celui local sau al primarului, în cazul în care consideră actul ilegal. Actul atacat este suspendat de drept.

CAPITOLUL VI

Autoritatea judecătorească

Secțiunea I

Instanțele judecătorești

ARTICOLUL 123

INFĂPTUIREA JUSTITIEI. (1) Justiția se infăptuiește în numele legii. (2) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

ARTICOLUL 124

STATUTUL JUDECĂTORILOR. (1) Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili, potrivit legii. Președintele și cei-

lalți judecători ai Curții Supreme de Justiție sunt numiți pe o perioadă de 6 ani. Ei pot fi reinvestiți în funcție. Promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor pot fi dispuse numai de Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile legii. (2) Funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

ARTICOLUL 125

INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI. (1) Justiția se realizează prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. (2) Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare. (3) Competența și procedura de judecată sunt stabilite de lege.

ARTICOLUL 126

CARACTERUL PUBLIC AL DEZBATERILOR. Ședințele de judecată sunt publice, afară de cazurile prevăzute de lege.

ARTICOLUL 127

DREPTUL LA INTERPRET. (1) Procedura judiciară se desfășoară în limba română. (2) Cetățenii aparținând minorităților naționale, precum și persoanele care nu înțeleg sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță și de a pune concluzii, prin interpret în procesele penale acest drept este asigurat în mod gratuit.

ARTICOLUL 128

FOLOSIREA CĂILOR DE ATAC. Impotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

ARTICOLUL 129

POLIȚIA INSTANTELOR. Instanțele judecătorești dispun de poliția pusă în serviciul lor.

Secțiunea a 2-a Ministerul Public

ARTICOLUL 130

ROLUL MINISTERULUI PUBLIC. (1) În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. (2) Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii.

ARTICOLUL 131

STATUTUL PROCURORILOR. (1) Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului Justiției. (2) Funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Secțiunea a 3-a

Consiliul Superior al Magistraturii

ARTICOLUL 132

COMPONENȚA. Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din magistrați aleși, pentru o durată de 4 ani, de Camera Deputaților și de Senat, în ședință comună.

ARTICOLUL 133

ATRIBUȚII. (1) Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui Româ-

(continuare în pag. a VII-a)

CONSTITUȚIA ROMÂNIEI

(urmare din pag. 6)

niei numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor sta-giari, în condițiile legii. În acest caz, lucrările sînt prezidate, fără drept de vot, de

ministrul justiției. (2) Consi-liul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de consi-liu de disciplină al judecă-torilor. În acest caz, lucrări-le sînt prezidate de preșe-dintele Curții Supreme, de Justiție.

TITLUL IV

Economia și finanțele publice

ARTICOLUL 134

ECONOMIA. (1) Economia României este economie de piață. (2) Statul trebuie să asigure: a) libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție; b) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară; c) stimularea cercetării științifice naționale; d) exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național; e) refacerea și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic; f) crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții.

ARTICOLUL 135

PROPRIETATEA. (1) Statul ocrotește proprietatea. (2) Proprietatea este publică sau privată. (3) Proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale. (4) Bogațiile de orice natură ale subsolului, căile de comunicație, spațiul aerian, apele cu potențial energetic valorificabil și altele ce pot fi folosite în interes public, plajele, marea teritorială, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, precum și alte bunuri stabilite de lege, fac obiectul exclusiv al proprietății publice. (5) Bunurile proprietate publică sînt inalienabile. În condițiile legii ele pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate. (6) Proprietatea privată este, în condițiile legii, inviolabilă.

ARTICOLUL 136

SISTEMUL FINANCIAR. (1) Formarea, administrarea, întreținerea și controlul resurselor financiare ale statului, ale unităților administrativ-teritoriale și ale instituțiilor publice sînt reglementate prin lege. (2) Moneda națională este leul, iar subdiviziunea acestuia, banul.

ARTICOLUL 137

BUGETUL PUBLIC NAȚIONAL. (1) Bugetul public

național cuprinde bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele locale ale comunelor, ale orașelor și ale județelor. (2) Guvernul elaborează anual proiectul bugetului de stat și pe cel al asigurărilor sociale de stat, pe care le supune, separat, aprobării Parlamentului. (3) Dacă legea bugetului de stat și legea bugetului asigurărilor sociale de stat nu au fost adoptate cu cel puțin 3 zile înainte de expirarea exercițiului bugetar, se aplică în continuare bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat, ale anului precedent, pînă la adoptarea noilor bugete. (4) Bugetele locale se elaborează, se aprobă și se execută în condițiile legii. (5) Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

ARTICOLUL 138

IMPOZITE, TAXE. (1) Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege. (2) Impozitele și taxele locale se stabilesc de către consiliile locale sau județene, în limitele și în condițiile legii.

ARTICOLUL 139

CURTEA DE CONTURI. (1) Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. În condițiile legii, Curtea exercită și atribuții jurisdicționale. (2) Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului un raport asupra conturilor de gestiune ale bugetului public național din exercițiul bugetar expirat, surprinzînd și neregulile constatate. (3) La cererea Camerei Deputaților, sau a Senatului, Curtea de Conturi controlează modul de gestionare a resurselor publice și raportează despre cele constatate. (4) Membrii Curții de Conturi, numiți de Parlament, sînt independenți și inamovibili, potrivit legii. Ei sînt supuși incompatibilităților prevăzute de lege pentru judecători.

TITLUL V

Curtea Constituțională

ARTICOLUL 140

STRUCTURA. (1) Curtea Constituțională se compune din nouă judecători, numiți pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit. (2) Trei judecători sînt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei de Președintele României. (3) Judecătorii Curții Constituționale aleg, prin vot secret, președintele acesteia, pentru o perioadă de 3 ani. (4) Curtea Constituțională se înnoiește cu o treime din judecătorii ei, din 3 în 3 ani, în condițiile prevăzute de legea organică a Curții.

ARTICOLUL 141

CONDIIȚII PENTRU NUMIRE. Judecătorii Curții Constituționale trebuie să aibă pregătire juridică superioară, înaltă competență pro-

fesională și o vechime de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățămîntul juridic superior.

ARTICOLUL 142

INCOMPATIBILITĂȚI. Funcția de judecător al Curții Constituționale este incompatibilă cu oricare altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățămîntul juridic superior.

ARTICOLUL 143

INDEPENDENȚA ȘI INAMOVIBILITATEA. Judecătorii Curții Constituționale sînt independenți în exercitarea mandatului lor și inamovibili pe durata acestuia.

ARTICOLUL 144

ATRIBUTUL. Curtea Constituțională are următoarele

atribuții: a) se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României; a) unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Curții Supreme de Justiție, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori, precum și din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției; b) se pronunță asupra constituționalității reglementelor Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori; c) hotărăște asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor; d) veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului; e) constată existența împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României și comunică cele constatate Parlamentului și Guvernului;

f) dă aviz consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României; g) veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și confirmă rezultatele acestuia; h) verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni; i) hotărăște asupra contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic.

ARTICOLUL 145

DECIZIILE CURȚII CONSTITUȚIONALE. (1) În cazurile de neconstituționalitate constatate potrivit art. 144 lit. a) și b) legea sau reglementul se trimite spre reexaminare. Dacă legea este adoptată în aceeași formă, cu o majoritate de cel puțin două treimi din numărul membrilor fiecărei Camere, obiecția de neconstituționalitate este înlăturată, iar promulgarea devine obligatorie. (2) Deciziile Curții Constituționale sînt obligatorii și au putere numai pentru viitor. Ele se publică în Monitorul Oficial al României.

TITLUL VI

Revizuirea Constituției

ARTICOLUL 146

INIȚIATIVA REVIZUIRII. (1) Revizuirea Constituției poate fi inițiată de Președintele României la propunerea Guvernului, de cel puțin o pătrime din numărul deputaților sau al senatorilor, precum și de cel puțin 500 000 de cetățeni au drept de vot. (2) Cetățenii care inițiază revizuirea Constituției trebuie să provină din cel puțin jumătate din județele țării, iar în fiecare din aceste județe sau în municipiul București trebuie să fie înregistrate cel puțin 20 000 de semnături în sprin-jinul acestei inițiative.

ARTICOLUL 147

PROCEDURA DE REVIZUIRE. (1) Proiectul sau propunerea de revizuire trebuie adoptate de Camera Deputaților și de Senat, cu o majoritate de cel puțin două treimi din numărul membrilor fiecărei Camere. (2) Dacă prin procedura de mediere nu se ajunge la un acord, Camera Deputaților și

Senatul, în ședință comună, hotărăsc cu votul a cel puțin trei pătrimi din numărul deputaților și senatorilor. (3) Revizuirea este definitivă după aprobarea ei prin referendum, organizat în cel mult 30 de zile de la data adoptării proiectului sau a propunerii de revizuire.

ARTICOLUL 148

LIMITELE REVIZUIRII. (1) Dispozițiile prezentei Constituții privind caracterul național, independent, unitar și indivizibil al statului român, forma republicană de guvernămînt, integritatea teritoriului, independența justiției, pluralismul politic și limba oficială nu pot forma obiectul revizuirii. (2) De asemenea, nici o revizuire nu poate fi făcută dacă are ca rezultat suprimarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale cetățenilor sau a garanțiilor acestora. (3) Constituția nu poate fi revizuită pe durata stării de asediu sau a stării de urgență și nici în timp de război.

INFORMAȚII INFORMAȚII INFORMAȚII

1 Decembrie - aniversări

Azi, 27 noiembrie, Institutul Militar de Infanterie, Grăniceri și Chimie „Nicolae Bălcescu” aniversază, printr-o adunare solemnă istoricul act de la 1 Decembrie 1918.

Duminică, 1 Decembrie, Garnizoana Militară Sibiu va depune coroane la monumentele eroilor.

Baschet

Astăzi, 27 noiembrie 1991, în sala Clubului sportiv școlar Sibiu va avea loc, cu începere de la ora 17, meciul de baschet între echipele C.S.U. Balanța Sibiu și Universitatea FIMAROM Eluj.

Spectacol

Teatrul de Stat din Sibiu prezintă miercuri, 27.XI., ora 19, spectacolul Cartoteca și joi, 28. XI, ora 19, spectacolul Chang-Eng (Frații siamezi), premiere realizate de Iulian Vișa. Biletele se pot procura de la Agenția teatrală între orele 11-18.

Spectacol

de muzică ușoară

Joi, 28 noiembrie a.e., ora 19,30, la Casa de Cultură a Sindicatelor din Sibiu va avea loc spectacolul „Dragoste și frumusețe” organizat de Agenția „Orizont”, cu participarea vedetelor Daniel Iordăchioae și Cătălin Crișan; prezentarea — Octavian Ursulescu. Biletele se pot procura de la casierie și la intrarea Casei de cultură.

Studentii în căutarea unui sponsor

În vederea organizării „Bulului bobocilor”, ce va avea loc în 5 decembrie 1991, ora 16, A.S.U.S. face apel la toți cei care sînt dispuși să sponsorizeze această acțiune studentescă. Eventualii sponsori pot contacta organizatorii la telefon: 122 64 sau pe data de 29.XI. 1991, ora 17, se pot întîlni pentru detalii în Aula Universității sibiene.

TITLUL VII

Dispoziții

finale

și tranzitorii

ARTICOLUL 149

INTRAREA ÎN VIGOARE. Prezenta Constituție intră în vigoare la data aprobării ei prin referendum. La aceeași dată, Constituția din 21 august 1965 este și rămîne în întregime abrogată.

ARTICOLUL 150

CONFLICTUL TEMPORAL DE LEGI. (1) Legile și toate celelalte acte normative rămîn în vigoare, în măsura în care ele nu contravin prezentei Constituții. (2) Consiliul Legislativ, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a legii sale de organizare, va examina conformitatea legislației cu prezenta Constituție și va face Parlamentului sau, după caz, Guvernului, propuneri corespunzătoare.

ARTICOLUL 151

INSTITUȚILE EXISTENTE. (1) Instituțiile republicii, existente la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, rămîn în funcțiune pînă la constituirea celor noi. (2) Noua Curte Supremă de Justiție va fi numită, în condițiile legii, de Camera Deputaților și de Senat, în ședință comună, la propunerea Președintelui României, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei Constituții.

ARTICOLUL 152

INSTITUȚILE VIITOARE. (1) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a Constituției, se înființează Curtea Constituțională și Curtea de Conturi. (2) Judecătorii primei Curți Constituționale sînt numiți pentru o perioadă de 3, de 6 și respectiv, de 9 ani. Președintele României, Camera Deputaților și Senatul desemnează cîte un judecător pentru fiecare perioadă.

Miercuri, 27 noiembrie 1991

10,00 Actualități. 10,20 Calendarul zilei. 10,30 Serial TV. 11,10 TV 5 Europe. Super Channel. 12,40 Ora de muzică. 13,30 Virsta a treia. 14,00 Actualități. 14,20 Interpreți de muzică populară. 14,50 S.O.S. natura. 15,30 Pre-universitaria. 16,00 Telescoala. 16,30 Zilele muzicii craiovene. 16,50 Știri. 17,00 Emisiunea 15, 16, 17, 18, 17,30 Lumea ideilor. 18,00 Reflector. 18,30 Desene animate. 18,55 FOTBAL: Steaua — Genoa 1893 în turul III al Cupei U.E.F.A. Transmisiune directă de la Stadionul Steaua. 20,55 Actualități. 21,30 La ordinea zilei. CONSTITUȚIA. 21,45 Studiul economic. 22,15 Film serial. Cine e băiatul ăsta? 23,15 Cronica parlamentului. Actualități. 23,50 Arte vizuale. 0,20 Recomandări din program.

Mica publicitate

PIERDERI

● Perdut iapă galbenă cu botul alb, pintenoagă la picioarele din spate. Adresați Riul Sadului 173. Recompensă. (19012)

VINZĂRI-CUMPARĂRI

● Vind video recorder „PANASONIC” sigilat și televizor color „MEGA VISION” în garanție. Prețuri avantajoase. Telefon 2 10 64. (19004)

● Vind Peugeot Diesel, Skoda Sport articole textile, televizor color. Telefon 2 99 27. (18986)

● Vind urgent înscrisere Dacia 1300 (1988), preț convenabil. Telefon 5 90 51. (18711+18712)

● Vind două cupatoare cu microunde — marca T.E.C., sigilate. Telefon 1 81 82. (18852)

● Vind Renault Fuego stare ireproșabilă, preț convenabil. Telefon 924/2 86 54. (18955)

● Vind Opel Ascona, Ford Taunus, Renault Fuego, VW Golf Diesel, BMW — toate în stare perfectă. Telefon 1 69 45. (18945)

● Vind casă de bani 60x60x72 cm și robot mesaje telefonice. Telefon 8 21 29. (18935)

● Cumpăr porc — 100 kg. Telefon 2 10 59. (19059)

Vind combină muzicală „ALBA” și casete sigilate „RAKS”. Telefon 4 97 92. (19089)

● Vind orgă electronică, 2 manuale, pedale bas; vind două televizoare color. Telefon 5 90 95. (19062)

● Vind urgent înscrisere ARO cu ridicare imediată (din 17 iulie 1981) — preț 200 000 lei. Telefon 2 29 56. (19060)

● Vind Dacia 1300, parbriz duplex, set motor și segmenti, cuzineți R 1, pentru Dacia 1300. Telefon 3 66 08, după ora 17. (19063)

● Vind Ford Taunus 1600 combi din 1982, stare foarte bună. Telefon 2 44 32 după ora 18. (19074)

● Vind butelie de aragaz 150 DM sau lei. Turnișor, str. Semănătoarelor nr. 19. (19073)

● Vind înscrisere Dacia 1310 din 5 septembrie 1989. Telefon 6 23 13. (19067)

● Vind cabină tractor U-650. Telefon 8 00 25. (19066)

● Vind televizor color. Telefon 3 40 29, Sibiu. (19076)

● Cumpăr urgent pianină în stare foarte bună — în lei sau valută. Telefon 924/1 64 85. (19078)

● Vind urgent, în condiții avantajoase, casă nouă, mare, cu grădină în Turnișor, str. Lungă 45, pe valută. Zilnic între orele 16-19. (19015)

● Vind casă mare cu grădină, plan și ladă frigorifică, pe valută, localitatea Motiș, nr. 214. (19016)

● Vind Dacia 1300 (1975) 115 000 km, preț informativ 300 000 lei — negociabil. Telefon 3 58 42. (19010)

● Vind înscrisere Dacia din mai 1988. Telefon 4 56 34. (19014)

● Cumpăr garsonieră sau spațiu mic pe valută. Sibiu, telefon 3 09 14. (19026)

● Vind urgent televizor color ANITECH, sigilat, cu garanție. Telefon 1 37 15. (19030)

● Vind televizor color LOVEN 8. Telefon 8 80 15. (19028)

● Cumpăr dulap haine „Drobeta”. Telefon 7 38 73, după ora 16. (19032)

● Vind Renault 18 GTL ('81), Opel Kadett-D ('82), microbuz VW 9 locuri (-78) — stare foarte bună. Telefon 924/1 43 89. (19043)

● Vind Olteci Club 11 RM — an fabricație 1984 — 44 000 km la bord, preț informativ 395 000 lei. Telefon 1 29 86, sau 2 67 82. (19042)

● Vind urgent înscrisere Dacia 1300 din ianuarie 1988, de pus 70 000 lei. Telefon 2 67 82. (19042)

● Cumpăr junkers, sabie și pumnal. Telefon 1 13 66. (19041)

● Cumpăr video player. Telefon 2 74 95 orele 15-21. (19040)

● C.A.P. Săcădate organizează licitație — simbătă, 30 noiembrie 1991, ora 10, la Săcădate, la următoarele obiective: grajduri modernizate — 3 buc.; fi-nare — 3 buc.; saivane — 2 buc.; agregat tuns oi și alte obiecte de inventar. Doritorii vor depune 10%, din valoarea licitației la casieria unității.
Comisia de lichidare (19038)

● C.A.P. Papiu Ilarian vinde prin licitație, în 3 decembrie 1991, ora 11, la Bazna nr. 143, județul Sibiu, o casă cu 5 camere, gaz, lumină, apă. Preț strigare 1 200 000 lei. (19052)

● Vind carter Olteci. Telefon 1 20 20, după ora 16. (19054)

● Vind urgent casă proprietate, central, 2 camere, bucătărie, cămară posibilități construcție 400 m.p., vad comercial. Str. Gh. Titeica nr. 2, cartier Trei Stejari. Plata în valută. (19054)

● Cumpăr urgent DM engros. Telefon 5 07 77, între orele 17-19. (19058)

● Vind Opel Rekord 2000, 2450 DM, covor persan 2x3 m, cojoc (Alain Delon) 38-40. Telefon 2 66 43. (19034)

● Vind video recorder Sharp VC-A 105 B, cu telecomandă, performanțe deosebite, sigilat. Telefon 1 58 75, după ora 17. (19035)

● Vind cirlig tracțiune remorcă pentru Lada. Cumpăr aripă dreapta Dacia 1300 în stare bună. Telefon 3 93 31. (19037)

● Cumpăr frigider cu congelator. Telefon 2 04 17. (19040)

● Vind înscrisere Dacia 1300 — august 1984, cu ridicare imediată. Telefon 3 09 84, după ora 18. (19059)

INCHIRIERI

● Fineri căsătorii, căutăm gazdă zona Gării — central. Telefon 4 83 88, după ora 15. (19013)

● Inchiriez, prin licitație, bar amenajat în zona Gării. Telefon 4 07 07 și 2 56 93. (19036)

● Ofer spre închiriere sau vânzare apartament cu 2 camere — parter înalt. Informații telefon 2 85 10. (19004)

● Familie, dorim să închiriem garsonieră sau prețui contract garsonieră sau apartament 2 camere, Bună recompensă. Telefon 2 80 39 sau 4 84 82, după ora 17. (19065)

OFERTE DE SERVICIU

● Exesut lucrări și reparații diferite la instalații sanitare, apă, gaz și canal. Primesc comenzi, după ora 17. Telefon 4 59 23. NELU. (19039)

Televizoare JAZZY noi, TELECOMANDĂ, PROGRAMAREA STINGERII, garanție, traducerea manualului. Excelent raport CALITATE-PREȚ la un televizor COLOR ce îmbină știința japonezilor (licența HITACHI) cu mănăstia chinezilor. Informații și înscrisori — telefon 3 24 12. (18910)

SCHIMBURI DE LOCUINȚE

● Schimb apartament 2 camere, dependințe, 2 holuri — cu posibilități balcon. Doresc 2 garsoniere. Aleea Streiu nr. 4, ap. 4, orele 8-20. (19070)

● Schimb apartament proprietate, 2 camere Alba Iulia cu Sibiu. Accept variante. Telefon 924/4 97 22. (19027)

● Schimb apartament 3 camere de comandat, îmbunătățit, proprietate, cu casă și curte. Accept variante. Telefon 2 19 03. (19050)

● Schimb apartament 2 camere, confort II sperit pentru apartament 2-3 camere, confort I, I.L.L. Telefon 4 63 30. (19047)

MEDITAȚII

● Profesor, meditez limba română, orice nivel. Informații telefon 4 73 63, după ora 16. (18262)

DIVERSE

● Firma AMAT transportă persoane în Germania, în 1 decembrie 1991. Telefon 2 44 40 sau 1 12 39. (19071)

● BRAVO S.A. vă invită la Istanbul în: 2, 9, 16 decembrie 1991. Telefon 2 77 02. (19072)

● Transport persoane în Germania — Nürnberg — Heilbronn — Stuttgart. Telefon 1 60 72. (18911)

● Transport persoane în Germania. Telefon 3 06 65 Sibiu. (17050)

● Școala de șoferi amatori — avantajos, rapid, diversificat, artistic. Benefic pentru dumneavoastră. O școală care vă așteaptă, vă pregătește, vă înțelege. Vă asigură succesul. Veniți-vedeți-alegeți. Informații telefon 924/1 72 41. (19006)

STAR SIB vă invită la Istanbul. Plecări: 30.XI.; 07.12. 1991. Informații: Casa de Cultură a Tineretului, str. Mitropoliei nr. 30, telefon 1 49 44, orele 9-17. (18932)

Confort și eleganță. Confectionăm în diverse culori huse scaune pentru orice tip de autoturism. Str. Magheru nr. 5, telefon 1 51 03, orele 8-16. (18932)

Excursie la Istanbul. Cadoul preferat îl puteți procura din Turcia. Telefon 4 76 12, 7 27 82. (18879)

S.C. G & B SRL din Sibiu vinde televizoare color FUNAI (Japonia). Garanție 12 luni și multe alte articole. Informații telefon 2 83 66 sau telefon 2 66 22. (18707)

IMPEX transportă persoane Sibiu — Düsseldorf — facilităm viza; pune la dispoziție microbuz 16 locuri; transportă marfă intern și internațional; angajăm tinichigii, vopsitori și mecanici auto. Informații telefon 1 13 00, orele 10-18, str. 9 Mai nr. 52. (18732)

Firma ASTORIA transportă persoane în Germania. Plecarea în 28 noiembrie 1991. Telefon 2 72 66. (19019)

● TAVI REISEN transportă persoane și pachete pînă la Köln, în condiții avantajoase. Informații telefon 924/3 11 57 și 3 12 95. (18846)

● Agenție de difuzare, propune tuturor difuzorilor de presă din județ, difuzarea în condiții avantajoase a cotidianelor centrale (ROMANIA LIBERĂ, COTIDIANUL etc.) și a altor publicații. Telefon 90/37.71.95, 37.33.40. (18965)

● Caut domn autentic 50-55 ani, pentru prietenie și schimb apartament proprietate splendid, 4 camere — Alba Iulia cu similar sau casă Sibiu. Alba-Iulia, str. Cloșca, bl. 3, ap. 43. (19021)

● Societate comercială angajează șoferi taxi — de preferință vîrsta peste 30 ani. Vind aur dentar și înscrisere Dacia 1300 cu ridicare imediată. Telefon 4 85 29. (19017)

● Firma TUDOR organizează excursie în Turcia în 29.11. 1991. Înscriserile se fac la Casa Modei pînă pe 28.11.1991, ora 12. Telefon 4 21 27. (19025)

ANIVERSĂRI

Cu ocazia zilei de naștere — la împlinirea vârstei de un an, dorim dragului nostru copil ȘERBAN SEBASTIAN un frumos „La mulți ani”.
Părinții Vasile, Nicușa și bunica Susana (19055)

DECESE

Ca o floare, ca o luminare, s-a stins
LILI POPA (24 ani)
Băiețelul tău iubit, mama, fina te așteaptă, / Ca să vii din nou zîmbind, / Dar nu mai vii...
Dumnezeu s-o ierte!
Fina (19049)

Sintem alături de vărul nostru Virgil la marea durere pricinuită de moartea bunei sale soții

LILI POPA

Familia Pălășan C. (19061)

Regretăm moartea fulgerătoare a bunei noastre verișoare

LILIANA POPA

Sintem alături de Virgil și Răzvan. Sincere condoleanțe familiei îndoliate.

Familia Califarou Iulian (18906)

Regretăm din suflet dispariția fulgerătoare a vecinei noastre

LILI POPA

și sintem alături de familia îndoliată.

Vecinii — Iordache, Păușescu și Blaj (19009)

Membrii Catedrei de Electrotehnică și Calculatoare sint alături de colegul lor As. ing. Cornel Rentea la greaua suferință cauzată de pierderea mamei.
Condoleanțe familiei îndoliate (19022)

COMEMORĂRI

Cu lacrimi și durere în suflet, anunțăm că la data de 27.XI. se împlinesc 5 ani de cînd a plecat dintre noi buna și iubita noastră fiică, soră și cumnată,
LENUTA GHIȘOI (13 ani)

— comuna Orlat —

Dumnezeu s-o odihnească!
(18481)

Un gând pios de dragoste și neștearsă amintire la 3 ani de la dispariția soției și mamei noastre

ANA BRAN

Comemorarea — simbătă, 30 noiembrie, ora 13, la Biserica de pe str. Laurian nr. 2.

Familia (19020)

Amintim celor care l-au cunoscut că în 4.XII.1991 se împlinesc doi ani de la trecerea în neființă a celui care a fost

TRAIAN MACRIȘ (40 ani)

Recunoștință celor care-i vor păstra un moment de aducere aminte.

Comemorarea — joi, 28 noiembrie 1991, ora 17,30 la Biserica „Trei stejari”.

Familia (19023)

O lacrimă tristă de aducere aminte pentru cel care a fost

Prof. ADRIAN ROȘCA

la 9 ani de la deces.

Mama, sora Ilena, cumnatul Nelu și nepoții Adi și Remus (19046)

Amintim că se împlinesc 3 ani de cînd ne-a părăsit scumpa noastră soră, cumnată și mătușe

Inv. VETURIA FLOREA

Comemorarea — joi, 28 noiembrie 1991, ora 16, la Biserica din str. Ștefan cel Mare nr. 72.

Dumnezeu să te odihnească în pace!

Familia (19077)

● Nimeni și nimic nu poate șterge durerea care ne-a lovit fără milă, acum 6 săptămîni, plecînd fără a mai spune un cuvînt, draga noastră mămică

NELI RIȘNITĂ (38 ani)

— născută TURCU —

Nu putem lăsa să treacă ziua aceea dureroasă care ne-a lovit în suflet, înecîndu-ne în plîns, cu inimile zdrobite de durere.

Ți-ai lăsat sora plîngînd, soțul, copiii și părinții suspinînd cît or trăi pe pămînt.

Dumnezeu să te odihnească!

Comemorarea — joi, 28 noiembrie, ora 15, la mormînt.

Familia îndoliată (19033)

S.C. Retezat S.A. (fost I.U.P.S.)

ANGAJEAZĂ DE URGENȚĂ:

- electricieni întreținere utilaje, categoria 5-7
- conducător auto posesor permis categ. B și C
- vopsitor industrial, categoria 2-4

Relații la sediul societății — Sibiu, str. I.S. Bach nr. 4, biroul personal și la telefon 3 31 01 int. 156. = 1754 =

Societatea comercială „SIBAVIS” S.A. Sibiu

cu sediul în Sibiu, str. Viile Sibiului nr. 1, ANGAJEAZĂ PRIN CONCURS:

- mecanici întreținere hale păsări
  - electricieni
  - ingrijitoare hale păsări
  - muncitori centrala termică
- Informații la telefon 1 64 53. (1760)

SOCIETATEA COMERCIALĂ MIXTĂ

ROMÂNŌ - MAGHIARĂ - CIPRIOTĂ - GERMANĂ

„UN ROM X” S. R. L.

cu sediul în Salonta, Piața Libertății nr. 22, județul Bihor,

OFERĂ spre vânzare, celor interesați, cantități nelimitate de ZAHĂR TOS din import — Ungaria, ambalat în saci de 50 kg.

Doritorii ne pot contacta la telefon 993/7 13 12. (1772)